

عنوان مقاله:

پتانسیل سنجی توسعه کاربری زنبورداری با استفاده از فرایند تحلیل سلسله مراتبی مطالعه موردی: مراتع تمین، شهرستان میرجاوه

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و توسعه، دوره 17، شماره 55 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

مرضیه گرگی - دانش آموخته کارشناسی ارشد مهندسی مرتعداری، دانشکده آب و خاک، دانشگاه زابل، زابل، ایران

حسین پیری صحراگرد - استادیار گروه مرتع و آبخیزداری، دانشکده آب و خاک، دانشگاه زابل، زابل، ایران

سهیلا نوری - استادیار گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده آب و خاک دانشگاه زابل - ایران

خلاصه مقاله:

شناسایی مناسب ترین مناطق برای توسعه کاربری زنبورداری در مراتع یکی از ملزومات جلوگیری از تخریب مرتع است. در پژوهش حاضر پتانسیل مراتع تمین شهرستان میرجاوه جهت توسعه کاربری زنبورداری با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی مورد ارزیابی قرار گرفت. برای این منظور با تلفیق معیارهای پوشش گیاهی، عوامل محیطی و دسترسی به منابع آب، مدل شایستگی زنبورداری تعیین و شایستگی مناطق مختلف جهت استفاده زنبورداری مشخص شد. نمونه برداری از پوشش گیاهی به روش تصادفی-سیستماتیک و با استقرار 3 ترانسکت 300 متری انجام شد. پس از تعیین وزن معیارهای موثر در هر مدل از طریق مقایسه زوجی، شایستگی تیپ های گیاهی مرتع بررسی و اولویت آنها جهت استفاده زنبورداری مشخص شد. بر اساس نتایج، ارزش معیار پوشش گیاهی (62/0) بیشتر از معیارهای عوامل محیطی (37/0) و دسترسی به منابع آب (014/0) تعیین شد. مقایسه کلی مجموعه معیارهای موثر نیز نشان داد که تیپ های گیاهی *Asteragalus eriastylus* - *Artemisia sieberi* و *Cousinia stocksii* - *Astragalus eriastylus* به ترتیب بیشترین (وزن نهایی 34/0) و کمترین شایستگی (وزن نهایی 055/0) را دارند. به طور کلی، از مجموع 5572 هکتار اراضی مرتعی منطقه مورد مطالعه، 9/1820 هکتار (معادل 68/32 درصد) در طبقه شایستگی بدون محدودیت (S1)، 2630 هکتار (معادل 2/47 درصد) در طبقه شایستگی با محدودیت اندک (S2)، 05/770 هکتار (معادل 82/13 درصد) در طبقه شایستگی با محدودیت زیاد (S3) و 351 هکتار (معادل 3/6 درصد) در طبقه غیرشایسته (N) برای توسعه کاربری زنبورداری قرار گرفت. نتایج گویای آن است که به دلیل تنوع گونه های گرده زا و شهدزا و محدودیت کم در عوامل موثر دیگر، بخش قابل توجهی از مراتع بیلاقی تمین (حدود 80 درصد) از استعداد بالایی جهت توسعه کاربری زنبورداری برخوردار است. از این رو، برنامه ریزی جهت توسعه این کاربری در این مراتع ضروری است و می تواند علاوه بر فراهم آوردن فرصت های شغلی جدید و بهبود وضعیت معیشت بهره برداران، منجر به استفاده پایدار از این مراتع شود.

کلمات کلیدی:

بهره برداری پایدار، مدل شایستگی زنبورداری، روش فائو، تحلیل سلسله مراتبی، مراتع تمین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/886265>

